

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 215/2020
15.10.2020.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца тужиоца „ЕКОГРАДНЈА-ПРОЈЕКТ S.G.“ ДОО Ковин, чији је пуномоћник Никола Мађинац, адвокат у ..., против туженог Јавно предузеће за послове дистрибуције гаса „КОВИН-ГАС“ Ковин, ради заштите од узнемиравања права својине и утврђења дискриминације, вредност предмета спора 13.000,00 динара ради исплате динарске противвредности 114.766,20 еура, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 60/20 од 29.01.2020. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против дела пресуде Привредног Апелационог суда Пж 60/20 од 29.01.2020. године којим је потврђена пресуда Привредног суда у Панчеву П 136/19 од 29.10.2019. године у ставовима I, III и IV изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против дела пресуде Привредног Апелационог суда Пж 60/20 од 29.01.2020. године којим је потврђена пресуда Привредног суда у Панчеву П 136/19 од 29.10.2019. године у ставу II изреке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Панчеву П 136/19 од 29.10.2019. године у ставу I изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим тражи да се обавезе тужени да одмах и без одлагања престане да узнемирава тужиоца у мирном коришћењу објекта тужиоца који се налази на катастарској парцели број ... КО ... у ул. ..., односно да одмах по правноснажности предметне пресуде врати у оно стање предметни главни гасни вод у улици ... у ... у којем је био тај исти главни гасни вод кроз улицу ... до дана 21.05.2010. године, односно да га врати у оно стање које је као таквог одобрио надлежни државни орган као једино исправно за употребу, а у свему према издатој употребној дозволи број 351-225/91 од 16.08.1991. године. Ставом II изреке одбијени су као неосновани тужбени захтеви тужиоца којим је тужилац тражио да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу, на начин ближе описан у наведеној изреци пресуде. Ставом III изреке одбачена је тужба тужиоца у делу у којем је тражио да суд утврди да је у предметном поступку утврђено да су изложене

чињенице тужиоца, како су ближе наведене у изреци пресуде, неспорне, потврђене као истините и тачне. Ставом IV изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 60/20 од 29.01.2020. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена је наведена првостепена пресуда у целости.

Против правноснажне другостепене пресуде благовремену ревизију изјавио је тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је, најпре, испитао дозвољеност изјављене ревизије тужиоца на основу одредбе члана 410. Закона о парничном поступку и нашао да иста није дозвољена у делу којим се побија пресуда Привредног Апелационог суда Пж 60/20 од 29.01.2020. године којом се потврђује пресуда Привредног суда у Панчеву П 136/19 од 29.10.2019. године у ставовима I, III и IV изреке.

Тужба је поднета дана 09.12.2016. године. Ревизијом туженог се у претохдно означеном делу побија правноснажни део другостепене одлуке у којем је одлучено о неновчаном захтеву тужиоца поводом кога је означена вредност предмета спора у износу од 13.000,00 динара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе износи 105,33 ЕУР. Првостепена пресуда је донета 29.10.2019. године, а другостепена пресуда је донета 29.01.2020. године.

Чланом 485. Закона о парничном поступку прописано је да ревизија у привредним споровима није дозвољена ако вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000,00 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како се вредност спора другостепене одлуке који се побија ревизијом односи и на потврђујући део првостепене пресуде у ставовима I, III и IV изреке у односу на тужбени захтев чија означена вредност предмета спора не прелази износ од 100.000,00 евра, то је иста испод законом прописаног лимита за дозвољеност ревизије из члана 485. Закона о парничном поступку. Због тога је у овом делу изјављена ревизија тужиоца недозвољена.

Из наведених разлога на основу члана 413. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке.

У односу на побијану пресуду у преосталом делу, којим је потврђена првостепена одлука о захтеву за утврђење дискриминације, дозвољеност ревизије произлази из одредбе члана 41. ст. 4. Закона о забрани дискриминације. Испитујући пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца у наведеном делу није основана.

У поступку доношења побијане пресуде у делу у којем је ревизија тужиоца дозвољена није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374.

став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи тужиоца којим указује на погрешну оцену доказа нижестепених судова код одучивања о захтеву за утврђење дискриминације. Такви ревизијски наводи по садржини представљају указивање да је побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са члановима 8, 228.-231, 308. и 315. Закона о парничном поступку. Међутим, другостепени суд је одлуку засновао на чињеничном стању које је првостепени суд утврдио оценом доказа, па нема такве битне повреде поступка пред другостепеним судом, јер поновног извођења доказа у поступку доношења одлуке која се побија ревизијом није било. Следи да битна повреда на коју се по садржини указује ревизијом тужиоца није учињена у поступку пред другостепеним судом. Поред тога, оваквим ревизијским наводима суштински се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем су засноване одлуке нижестепених судова, а које не може бити предмет оцене у ревизијским поступку у смислу члана 407. ст. 2. Закона о парничном поступку. Према садржини ревизијских навода указује се и да је побијана одлука донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, али ни означена битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку. Неосновано ревидент указује и да другостепени суд није образложио његове жалбене разлоге поводом решења донетих у првостепеном поступку против којих није била дозвољена посебна жалба, с обзиром на то да према члану 396. ст. 2. Закона о парничном поступку другостепени суд у случају одбијања жалбе изјављене против првостепене пресуде није у обавези да детаљно образлаже своју одлуку.

Предмет одлучивања у делу другостепене одлуке који се испитује по ревизији је захтев тужиоца да се утврди да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу на начин ближе описан у изреци. Према наводима тужиоца дискриминација се заснива на томе што је јавно изражавао своје неслагање, критиковао власт у Општини Ковин и директора туженог и да то представља разлог због чега је тужени предузео радњу којом је пресекао главни гасоводни вод и тиме обуставио снабдевање гасом објект тужиоца у ул. ... у ... .

Према утврђеним чињеницама Јавно предузеће за геодетске и катастарске послове, урбанизам, просторно планирање пројектовање „Геоплан“ Ковин, као продавац земног гаса и АА из ..., ул. ..., као купац земног гаса, су дана 13.12.1991. године закључили Уговор о куповини земног гаса. Решењем РГЗ Службе за катастар непокретности Ковин број 952-02-1053/2010Ц од 28.07.2010. године, је у корист тужиоца, извршен упис права својине са делом поседа 1/1 на непокретности, породичној стамбеној згради бој ..., површине од 53 м² и помоћној згради бр. ..., површине 17 м², изграђеним на катастарској парцели ....., са дотадашњег власника АА из ..., ..., као и упис права коришћења на парцели ...-земљиште под зградом-објектом површине 53м² и површине 17м², а на основу Уговора о продаји Ов.бр. 3958/2002. Дана 21.05.2010. године, тужени је у ..., у ул. ... извршио пресецање главног гасног вода и извршио блумбирање истог у дужини од 15 метара, те је објект тужиоца који се налази у улици ... остао без гаса. Гасна цев налазила се у близини парцеле тужиоца која представља прикључак до објекта тужиоца, при чему она припада главном гасном

воду, односно гасоводној мрежи којом се снабдевају купци гаса Општине Ковин и у власништву је Прве МЗ Ковин. Разлог искључења тужиоца са гасне мреже је био неплаћање накнаде за испоручени гас.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови закључују да би се по чињеничним наводима тужиоца дискриминација вршила по политичком основу, јер је његов статутарни заступник јавно критиковао и износио неслагање са политиком Општине Ковин и јавно нападао тадашњег директора туженог ББ. Међутим, како је тужени поступао сагласно својим овлашћењима која су му дата Законом о енергетици и Уредбом о условима за испоруку природног гаса, поводом уговорног односа ради испоруке гаса, то тужилац није било којим актом или пропуштањем туженог дискриминисан ни на непосредан, ни на посредан начин, нити су тужиоцу била ускраћена права поводом личног својства њега или његовог статутарног заступника. Сматрају да тужилац заштиту својих права из уговорног односа са туженим може да оствари у парничном поступку захтевом за испуњење уговорне обавезе туженог. Како тужилац није доказао да је од стране туженог, који му је својом одлуком обуставио испоруку гаса, дискриминисан по основу неког свог личног својства, нижестепени судови сматрају да не постоји правни основ за пружање тужиоцу тражене судске заштите у вези са утврђењем дискриминације.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су оценили да је без основа захтев тужиоца за утврђење дискриминаторског поступања туженог на начин описан према садржини тужбе.

Ревизијом тужиоца оспорава се изнето ставновиште нижестепених судова. Ревидент указује на погрешну примену члана 45. став 2. Закона о забрани дискриминације у погледу закључка о изостанку акта дискриминације. Сматра да је учинио вероватим постојање дискриминације на начин који је тужбом опредељен, а да је након тога тужени био у обавези да доказује да повреде једнакости његовим поступањем није било.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

Тумачењем члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације радњом „дискриминације“ и „дискриминаторским поступањем“ означава се свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Следи да се правна квалификација личних својстава у смислу означеног закона везује за свако обележје које се односи на саму личност појединца.

Дискриминација може постојати само ако лично својство неког појединца доводи до неоправданог прављења разлике и неједнаког поступања, односно пропуштања (искључивања, ограничавања или давања првенства) према таквом лицу или групи лица или члановима њихових породица, како је то прописано код непосредне дискриминације у смислу члана 6. Закона о забрани дискриминације. Основ забране дискриминације налази се у афирмацији начела једнакости, јер у случају када су грађани неједнаки у свом положају услед неког свог личног својства, јасно је да постоји дискриминација. Начело једнакости доводи до тога да су сви једнаки и уживају једнак положај и једнаку правну заштиту, без обзира на лична својства, те да је свако дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације, како је то прописано у члану 4. Закона о забрани дискриминације.

Поводом остваривања судске заштите у случају постојања дискриминације посебним правилом о терету доказивања, према члану 45. Закона о забрани дискриминације, предвиђен је начин расподеле терета доказивања тога да није дошло до повреде начела једнакости. Уколико тужилац учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, терет је на туженом. Ако суд утврди да је извршена радња непосредне дискриминације или је то међу странкама неспорно, тужени се не може ослободити одговорности доказивањем да није крив. Претпоставка за примену претходно наведеног правила у вези терета доказивања састоји се у томе да се постојање акта дискриминације мора доказити, односно учинити вероватним да је до акта дискриминације заиста и дошло.

У конкретном случају, предмет захтева за утврђење дискриминације опредељен је тужбом у односу на поступање туженог којим је пресекао главни гасоводни вод и тиме обуставио снабдевање гасом објеката у ул. ... на којој адреси се налазе пословне просторије тужиоца. Према утврђеном чињеничном стању у границама расположивих доказа у списима разлог оваквог поступања туженог био је у томе што тужилац није измиривао своје обавезе у вези извршених испорука гаса. Тужени је, у својству енергетског субјекта, овлашћен да врши делатност снабдевања крајњих купаца, сходно члану 297. и члана 298. Закона о енергетици. Исто тако, овлашћен је да захтева обуставу испоруке природног гаса крајњем купцу због неизвршених обавеза из уговора о снабдевању, сходно члану 304. Закона о енергетици. Поступак обуставе испоруке природног гаса прописан је одредбама члана 23.-27. Закона о енергетици. Следи да искључење купца природног гаса услед неизмиривања дуга за извршене испоруке тог енергента не може представљати акт дискриминације. Напротив, постоји обавеза и дужност снабдевача и дистрибутера природног гаса, овде туженог, да у случају неизмиреног дуга купцу природног гаса, овде тужиоцу, онемогуће даље искоришћавање таквих енергетских ресурса. Супротно поступање, односно поступање без искључења тужиоца, као дужника обавеза за дуг по основу извршених испорука природног гаса, водило би постојању посредне дискриминације из члана 7. Закона о забрани дискриминације, али на страни свих оних корисника који су већ искључени са дистрибутивног система природног гаса због неплаћања својих обавеза према туженом по том основу. Поступање у случају искључења купца природног гаса због постојања дуга регулисано је општим правилима и мора се једнако примењивати на све кориснике природног гаса без изузетка.

Имајући у виду да не постоји акт дискриминације поводом радњи које су обухваћене тужбом, то се нижестепени судови нису упуштали у даље испитивање постојања повреде начела једнакости. Следи да нису ни могли погрешно применити правила о терету доказивања постојања такве повреде, због чега ни побијана одлука није захваћена погрешном применом материјалног права из члана 45. Закона о забрани дискриминације.

На основу изложеног и члана 414. ЗПП Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић